

**"Каспий" Әлеуметтік-кәсіпкерлік корпорациясы" акционерлік қоғамы
бойынша сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу туралы
АНАЛИТИКАЛЫҚ АНЫҚТАМА**

Ақтау қаласы

«12» мамыр 2023 жыл

"Каспий" Әлеуметтік-кәсіпкерлік корпорациясы" акционерлік қоғамының (бұдан әрі – Қоғам) Басқарма төрағасының 28 наурыз 2023 жылғы № 20-ө «Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу туралы» бұйрығына сәйкес, төмендегі жұмыс тобымен ішкі талдау жүргізілді.

Жұмыс тобының құрамы:

- Комплаенс офицер Басаров Ж.Е.;
- Басқарма төрағасының орынбасары Байденова М.Ж.;
- Басқарма төрағасының орынбасары Аманчаев А.М.;
- Басқарушы директор Кетебай Ә.К.;
- Заң қызметінің бас маманы Алхамов М.А.

Ішкі талдау 2023 жылдың 31-ші наурызы мен 2-ші мамыры аралығында жүргізілді.

Ішкі талдау Қоғамның 2021 – 2022 жылдардағы қызметін қамтыды.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау, Қазақстан Республикасы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл Агенттігінің 19 қазан 2016 жылғы №12 санымен бекітілген, 04.02.2023 жылғы жаңа редакциядағы «Үлгілік тәртіптемесіне», 30.12.2022 жылғы №488 санымен бекітілген «Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу бойынша әдістемелік ұсынымдарына» сәйкес жүргізіліп, келесі бағытта өткізілді:

- 1) ұйымдастыру-басқару қызметіне;
- 2) қолданыстағы нормативтік-құқықтық актілеріне.

Ішкі талдау кезінде негізгі деректеме (дереккөз) ретінде, Қоғамның қызметін реттейтін нормативтік-құқықтық актілер мен ішкі нормативтік құжаттамалар, мекемеге түскен арыз-шағымдар, уәкілетті органдардың тексеріс нәтижелері мен ҚР сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл Агенттігінің әдістемелік ұсынымдары қолданылды.

1 - БӨЛІМ. Ұйымдастыру-басқару қызметінің тәуекелдері

1. Кадр қызметін басқару бойынша тәуекелдер:

Қазіргі таңда қызметкерлердің саны, штаттық кестеге сәйкес, 30 бірлікті құраса, нақты саны 27 бірлікті құрап отыр.

2022 жылы қызметкерлердің шаттық құрамы – 38 болса, оның ішінде **жұмыстан босатылғандар саны – 41 (немесе 108%)** адам.

2021 жылы қызметкерлердің штаттық құрамы – 38 болғанда, жұмыстан босатылғандар саны – 19 (немесе 50%) адамды құраған.

Көрсетілген есептілікті талдау барысында, Қоғамның штаттық кестесімен салыстырғанда, жұмыстан босатылған қызметкерлердің санының басым екенін байқауға болады.

Аталған жағдайдың жылдан жылға қайталануы және өсуі, жұмыстың тиімділігін арттыруға кері әсерін тигізетіні бізге белгілі болса, кадр резервінің жоқтығы және айлық жалақының өте төмендігі кәсіби білікті мамандарды тартуға қол байлау болып отырған.

Жауапты мамандармен кадр мәселесіне аса ден қойылмай, жалақының төмендігінен қызметкерлердің жиі ауысуы орын алған. Қазіргі таңда Басқарма Төрағасының бастамасымен (директорлар кеңесінің 06.04.2023 жылғы №СД-93/04-2023-СПК санды шешімімен Қоғамның штаттық ұйымдастыру кестесіне өзгерістер мен толықтырулар енгізіліп, қызметкерлерінің жалақылары көбейтілді).

Талдау қамтыған мерзімдерде, үміткерлерді конкурс жариялау арқылы жұмысқа қабылдау мүлдем жүргізілмеген және оны реттейтін «Каспий» ӘКК» АҚ Директорлар кеңесінің 25.12.2007 ж., №2 шешімімен бекітілген кадрларды іріктеп алу Ережесіндегі қарама-қайшылықтар себеп болуы мүмкін деген болжамдар бар. Бұл жөнінде 2022 жылғы ҚР Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігінің Маңғыстау облысы бойынша департаментімен (әрі қарай - СЖҚІҚД) бірігіп, өткен жылдар бойынша сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне жүргізілген сыртқы талдауында да атап өтілген.

Бүгінгі таңда аталған жұмыс тәртібін реттейтін нормативтік құжаттамалар жасақталып, көрсетілген кемшіліктер ескеріліп, қайта бекітілді (директорлар кеңесінің 21.12.2022 жылғы №СД-91/12-2022-СПК санды шешімімен «Кадр саясаты» және 27.07.2022 жылғы Басқарма шешімімен «Үміткерлерді іріктеу туралы» Ереже).

Анықтама ретінде: 2023 жылдың 1 тоқсанында комиссия отырысымен бос орындар бойынша 3 мәрте конкурс өткізілді.

1.1. Қоғам қызметкерлерінің іс-сапарлануы:

2021 жылы 30 іс-сапарлау туралы бұйрықтар шығарылған болса, 2022 жылы барлығы 49 іс-сапарлау туралы бұйрықтар шығарылған, аталған іс-сапарлар туралы бұйрықтары, Директорлар кеңесінің 18.11.2020 жылы №СД-76/11-2020-СПК шешімімен бекітілген, «Қоғам қызметкерлерін іс-сапарлау туралы» Тәртібінің 2 қосымшасындағы, іс-сапар туралы бұйрықтарды тіркеу журналымен сәйкестендірілген.

1.2. Қызметкерлердің міндеттері мен құқықтарының сақталуы:

Талдау кезінде, кейбір қызметкерлердің лауазымдық міндеттерін атқару барысында жауапкершілік танытпайтыны, соның салдарынан ҚР Еңбек Кодексінің кейбір талаптары, дәлірек 113 бабы 4 тармағы, тиісті дәрежеде орындалмағаны анықталды.

Бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік департаментінің мәліметіне сүйенсек, 2021 жылы жұмыстан босатылған қызметкерлердің саны 19 (2022 ж. - 41) болса, оның ішінде, 2021 жылы – 4; (2022 ж. - 0) адамның заңды құқықтары бұзылған:

№	Аты, жөні, тегі	Бұйрық	Босатылу күні	Қаражат аударылған күні

2021 жыл				
1	Ахметов А.А.	18.02.2021 ж. №44-ж/қ	19.02.2021 ж.	26.02.2021 ж.
2	Хайруллаев Н.Н.	18.02.2021 ж. №43-ж/қ	19.02.2021 ж.	13.08.2021 ж.
3	Дюсенова Ж.Б.	11.08.2021 ж. №143-ж/қ	11.08.2021 ж.	28.08.2021 ж.
4	Кан С.А.	09.08.2021 ж. №140-ж/қ	11.08.2021 ж.	10.09.2021 ж.
2022 жыл				
	-	-	-	-

Сонымен бірге, Ә. Кетебаймен 2022 жылдың 7 шілдесінен бастап, №08/419-07-2022-СПК санды, ақылы қызмет көрсету келісім-шарты жасақталып, осы шарттың 2.1. тармағына сәйкес, Қазақстан Республикасы Заңнамаларымен реттелген салық және басқа да жиындар ұстаумен, 440 000 теңге көлемінде айлық төлем төлеу көрсетілген (Басқарма төрағасының 12.12.2022 жылғы №192-ж/қ бұйрығымен Басқарушы директор лауазымына ауыстырылған).

Алайда, Ә.Кетебайдың 3-топтағы мүгедектігі ескерілмей, оның айлық еңбек ақысынан, табыс салығы дұрыс есептелмей, Қазақстан Республикасы Салық Кодексінің 341,342, 346 353 бабтарында көзделген талаптар бұзылып, тиісті шегерілімдер берілмеген.

Осының салдарынан: 2022 жылы - 159 687,93 теңге, 2023 жылдың өткен кезеңі бойынша - 209 871,78 теңге, жалпы көлемі - 369 560 теңге шамасында қызметкердің табыс салығы артық ұсталған.

Анықталған Заңбұзушылық, талдау барысында түзетіліп, қызметкерге артық ұсталған табыс салығы қайтарылды. Орын алған кемшілік жойылды.

Ұсынымдар:

- кадр тапшылығын жою және білікті мамандарды қызметке тарту үшін, 27.07.2022 жылғы Басқарма шешімімен бекітілген «Үміткерлерді іріктеу туралы» Ережесіне (бұдан әрі-Ереже) сәйкестендіру немесе қайта бекіту;
- Үміткерлерді іріктеу барысында, артықшылық беру тәуекелдерін болдырмау мақсатында, комиссия отырысын бейне, аудио жазба құрылғысымен қамтамасыз ету және бейне, аудио жазба қолдану туралы Ережеге қосымша енгізу;
- Ереженің 3 бөлімі 24 тармағына сәйкес, үміткерлерді тіркеу журналы жүргізілуін қамтамасыз ету;
- Ереженің 9 бөлімі 30 тармағына сәйкес, Қоғам қызметкерлерін тәртіптік жауапкершілікке тару туралы Ережесін құрастырып, бекіту;
- Ереженің 4 бөлімі 11 тармағына сәйкес, білікті және тәжірибелі мамандар санатынан меритократия әдісімен, кадрлар резервін жасақтау;
- Қоғаммен байланыс және ресми сайтқа жауапты қызметкермен бірігіп, Конкурс жарияланудың ашықтығын қамтамасыз ету мақсатында, және дискрециондық уәкілеттіліктің алдын алу үшін, Ережеге конкурс

жариялаудың мерзімін енгізу, Қоғамның ресми сайтына және басқа да ақпарат көздеріне бос орындар туралы толық ақпарат жолдау;
- Кадрлық саясатының 11 бөлімі 49 тармағына «Қызметкерлердің жеке деректерін сақтау» сай, Қазақстан Республикасы «Жеке деректер және оны қорғау туралы» Заңына сәйкестендіру;

Құрылым басшыларына:

- Ереженің 6 бөліміне сәйкес, қызметкерлердің жауапкершілігін арттыру мақсатында лауазымдық нұсқаулықтарын қайта құрастыру, кадр жұмысы тобы - қажет болған жағдайда басшы құрамның лауазымдық нұсқаулықтар дайындау тәртібін қосымшаға енгізу

2. Сатып алу бойынша:

Тауарларды, жұмыстарды және көрсетілетін қызметтерді сатып алуға сатып алулар жоспарында 2021 жылы – 149 позиция, 2022 жылы – 162 позиция бекітілген, оның ішінде, сатып алу шарттары 2021 жылы - 134, болса 2022 жылы - 95 келісім-шарт жасақталған. Шарттар бойынша тараптармен міндеттемелер орындалып, ішінара тексеру барысында төлем тапсырыстарына сәйкес төлемдер жүргізілген.

3. Қаржы – экономикалық бағыты бойынша:

Қоғам Даму жоспарының орындалуы жөніндегі есепті бес жылдық кезеңнің әр қаржы жылының қорытындылары бойынша веб-портал арқылы әзірлейді. Ереже бойынша Даму жоспарының орындалуы жөніндегі есепті, Қаржылық есептіліктің міндетті аудитін жүргізгеннен кейін, аудиттелген қаржылық есептілік бекітілгеннен кейін – он бес жұмыс күні ішінде, бірақ, есепті жылдан кейінгі жылдың бірінші қыркүйегінен кешіктірмей енгізіп бекітуші органға жіберуі тиіс.

Тексеру барысында Қоғам тарапынан 2021 жылдың Даму жоспарының есебі, Қаржылық есептіліктің міндетті аудитін бекітілгеннен кейін, сол аудиттік есептің негізінде - аудиттік есепке сай жасақталып, уақытылы бекітуші органға жіберілген. Сонымен қатар Қоғамның Директорлар кеңесінің шешімімен 2022 жылғы 29 қыркүйекте бекітілген.

Қоғам тарапынан акцияларды орналастыру қорытындылары бойынша 2021 жылдың 29 маусымынан бастап 2022 жылдың 28 маусымына дейінгі кезеңде есепті жасақтау тиісті талаптарға сай, уақытылы тапсырылған. Есептіліктің қабылданғаны жөніндегі құжат 2022 жылдың 1 тамызы күні берілген.

4. Жобаларды басқару департаментінің қызметі бойынша:

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 09.10.2012 жылғы №1279 Қаулысына сәйкес, «Каспий» ӘКК» акционерлік қоғамы, әлеуметтік маңызды азық-түлік тауарлары бағасын тұрақтандыруды іске асырушы арнайы мекеме ретінде анықталды.

Бұл бағыттағы жұмысты ұйымдастырып, атқарушы Жобаларды басқару департаменттің 2021-2022 жылдар бойынша мәліметіне сәйкес, жергілікті бюджеттен азық-түлікті тұрақтандыру қорына 2 млрд. тенге бөлінген, оның:
- 2021 жылы 500 млн., тенге;

- 2022 жылы 1 500 млн., тенге.

2021 жылы бөлінген қаражатты игеру бойынша:

- 224,2 млн., теңге сомасына азық-түлік тауарларының тұрақтандыру қоры жинақталған (қоймаға сақталған);

- 275,8 млн., теңге көлемінде кәсіпкерлік субъектілер қызметіне қарыз берілген.

Бөлінген қаражат мөлшері бюджеттік бағдарлама аясында толық игерілген.

2021 жылы аймақ халқын әлеуметтік маңызды азық-түлікпен қамтамасыз ету мақсатында, Қазақстан Республикасы мемлекеттік сатып алулар Заңының Веб-порталы арқылы Қоғаммен сатып алулар жүргізілген. 102 000 литр және 478.4 тонна әлеуметтік маңызды азық-түліктің 5 (бес) түрін сатып алу үшін 6 (алты) келісім-шарт жасакталған.

Облыстық Комиссия белгілеген, кәсіпкерлік субъектілерінің қызметіне бөлінген қаражаттың 275,8 млн., теңге қарыз беру үшін, 3 келісім-шарт жасалған («Ройал Шади» ЖШС, Жумашов Н. ЖК, ADM Group Company ЖШС).

2022 жылы бөлінген қаражатты игеру бойынша:

- 1 085 млн., теңге сомасына азық-түлік тауарларының тұрақтандыру қоры жинақталған (қоймаға сақталған);

- 415 млн., теңге көлемінде кәсіпкерлік субъектілер қызметіне қарыз берілген.

Аймақ халқын әлеуметтік маңызды азық-түлікпен қамтамасыз ету мақсатында, 2 892 тонна әлеуметтік маңызды азық-түліктің 6 (алты) түрін сатып алу үшін 17 (он жеті) келісім-шарт жасакталған.

Комиссия шешіміне сәйкес, кәсіпкерлік субъектілерінің қызметіне бөлінген қаражаттың 415 млн., теңге қарыз беру үшін, 8 кәсіпкерлік субъектімен келісім-шарт жасалған (ADM Group Company ЖШС, «Жаңаөзен сүт зауыты» ЖШС, «Әділ сүт зауыты» ЖШС, Қыдыр Қанат А. ЖК., «Берекет-Ф» ЖШС, Жумашов Н., ЖК., Baystone ЖШС, Тотоева Л.Я. ЖК.).

Аталған бағыттағы атқарылған жұмыстарды талдау барысында, кемшіліктерге де жол берілгені анықталып, оның бірнешеуіне тоқтала кетсек.

Мысалы: - Қоғам мен «Қарағантүбек» Жауапкершілігі шектеулі серіктестігі (бұдан әрі - Серіктестік) арасында 2018 жылы 22 тамызда №08/80/08-2018-СПК (105 млн., теңге) және 03.04.2020 жылы №08/31/04-2020-СПК (105 млн., теңге) қарыз беру шартына сәйкес, «Аруана» асыл тұқымының аналық түйе басын сатып алу және оның өсімін молайтуға 6 % сыйақы мөлшерімен, барлық сомасы: 210 млн., теңгеге «Аруана» асыл тұқымды аналық түйе басын сатып алуға несие қаражаты берліген.

2022 жылы сәуір айында Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл Агенттігі Маңғыстау облысы бойынша департаментімен, 2020-2021 жылдар бойынша сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне сыртқы талдау жүргізу барысында, бұл жоба бойынша бөлінген қаражаттың мақсатсыз пайдалану тәуекелдері анықталып, көрсетілген.

Осы тұста, Серіктестің 03.10.2022 жылғы №37-10/22 хатындағы 200 бас асыл тұқымды «Аруана» түйесі бар екені көрсетілген есептілікті басшылыққа алып, Келісім-шарттың 4.2.3 тармағына (осы Шарт әрекет ететін мерзім ішінде

қарыздың масатты пайдаланылуын және оның қамсыздандырылуын тексеру) сәйкес, 22.11.2022 жылы Серіктестіктің «Аруана» асыл тұқымының аналық түйе басын Қоғам қызметкерлерімен мониторингілеу барысында, Маңғыстау ауданы Бескемпір жерінде 57 бас түйе, Түпқараған ауданы Қызылсығыра жерінде 76 бас түйе бар екені анықталды. Жалпы мал басы саны әр түрлі тұқымдағы 133 түйе болып, (оның арасында еркек тұқымды түйелер бар), тексеру барысында 67 бас түйені көрсете алмады.

Шаруашылық басындағы жауапты қызметкерлердің толық түйе санын көрсетуді қамтамасыз ете алмауына байланысты, 24.11.2022 жылы Басқарма Төрағасы Б.Бейсов пен Облыстық ауылшаруашылық басқармасының басшысы Қ. Ташимовпен бірге, Серіктестік басшысы А.Есқалиеваның тарапынан жасалған ұсыныс аясында, Қызылсығыра жерінде түйелерге қайта санақ жүргізу барысында, барлығы: 80 бас түйе анықталып, оның 4 бас түйесі жеке тұлғаға тиесілі екені белгілі болды.

Сонымен қатар, Серіктестіктің Қоғамға ұсынып отырған есептіліктен, 2019-2022 жылдар аралығында: 3 271 560 теңгеге 4 440 литр түйе сүтінің (шұбат) сатылғанын, оның ішінде, әр жылға бөлгенде:

- 2019 жылы – 1867,8 литр;

- 2020 жылы – 1000 литр;

- 2021 жылы – 500 литр;

- 2022 жылдың 1-ші жартыжылдығында 1200 литр көрсетілген.

Алайда, бұл көрсеткіш қарапайым есептеу барысында, күнделікті, яғни тәулігіне бір бас түйеден өндірілген сүт мөлшері екені анықталып отыр (мысалы: $1867,8 \text{ л.} : 12 \text{ ай} = 156 \text{ литр } 1 \text{ айда}$, және $156 \text{ литр} : 30 \text{ күн} = 5 \text{ литр тәулігіне}$).

Осылайша жауапты департамент тарапынан мониторинг жұмыстарын тиісті дәрежеде ұйымдастырмауы және бақылаусыздық танытуы салдарынан бөлінген қаражаттың мақсатқа сай емес жұмсалу тәуекелдері артқан.

Қазіргі таңда, аталған жоба бойынша жасақталған келісім-шартты бұзу бойынша Серіктестік атына хабарлама жолданды.

Сонымен қатар, Қоғам тарапынан, 26.12.2022 жылы №01-08-1255 санымен Қазақстан Республикасы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы агенттігі Маңғыстау облысы бойынша департаментіне және Қазақстан Республикасы Қаржылық мониторинг Агенттігінің Маңғыстау облысы бойынша экономикалық тергеп-тексеру департаментіне (бұдан әрі Департамент), облысы прокурорының атына мәлімет үшін, қатынас хаттары жолданса, Қазақстан Республикасы Қаржылық мониторинг Агенттігі төрағасы мен Қазақстан Республикасы Бас прокурорының аттарына 27.01.2023 жылы Департамент қызметкерлерінің шарасыздығына шағым хаттары жолданды.

- 2021 жылдың жаз айындағы ауа-райының қолайсыздығынан, Маңғыстау облысы аумағы қуаңшылыққа шалдығып, мал шығынына әкеліп соқтыруына байланысты, жем-шөп қорын жасақтау мақсатында өңірлік Штаб құрылды.

Осыған орай, Штабпен аудан әкімшіліктеріне операторлар анықтап, «Каспий» ӘКК» акционерлік қоғамына, операторларға тауарлық қарыз бөлу тапсырылды.

«Каспий» ӘКК» АҚ (бұдан әрі – Қоғам) мен «Е.Азатов» Жауапкершілігі шектеулі серіктестігі (бұдан әрі - Серіктестік) арасында 2021 жылы 20 қыркүйекте №08/176-5-09-2021-СПК, Мұнайлы ауданының шаруа қожалықтарына арзан бағада бидай жемімен қамтамсыз ету үшін, Серіктестікке 200 тонна бидай өнімін бөлшек саудада өткізу туралы келісім-шарт жасакталды, жалпы бағасы 22 803 000 теңге.

Алайда, Серіктестік бюджетке сатылған өнімнің 10 млн. теңгесін қайтарып, қалған 12 803 000 теңгені қайтармай, келісім-шарт талаптары өрескел бұзылған.

Осы тұста, Қоғам, заңдылықты бұзушылықтарды жою мақсатында «Е. Азатов» ЖК-ге бірнеше мәрте ескертулер жолдап, жауап болмаған соң, Қоғам қызметкерлері өз еркімен тексеру жүргізіп, тексеру нәтижесі бойынша, 25.03.2022 жылы Қазақстан Республикасы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігінің Маңғыстау облысы бойынша департаментіне жеке кәсіпкердің әрекетіне қатысты арызданған.

Арызды қарау нәтижесімен 07.06.2022 жылы күдіктілердің әрекеттерінде ҚР Қылмыстық Кодексінің 364-бабының 1-бөлігінде көзделген қылмыс құрамының анықталмауына байланысты сотқа дейінгі тергеп-тексеруді тоқтату туралы шешім қабылданған.

Аталған деректі зерттеу нәтижесінде Ж. Демеген атты азамат, бидай сатумен айналысып, қаражаттарын өзі жинап, нәтижесінде оларды жоғалтып алғанын айтып түсіндірген.

Бұл деректе азамат Ж. Демегеннің іс-әрекеттерінде ҚР ҚК-нің 189-бабында көзделген қылмыс құрамының белгілері байқалып, Ж. Демегеннің сыбайлас жемқорлық санатындағы қылмыстық құқық бұзушылық субъектісі болып табылмай, осыған байланысты бұл дерек бойынша құжаттар жеке өндіріске бөлектеніп, Экономикалық тергеп-тексеру департаментіне жолданғаны белгілі болып, жауапты Қоғам қызметкерлерімен келісім шартты рәсімдеу, оны тиісті дәрежеде атқарылуын, бюджеттік қаражаттың кейін қайтарылуын қадағалаудың жоқтығынан орын алған.

Осыдан соң, Қоғам тарапынан 2022 жылдың 27 шілдесінде Қазақстан Республикасының Азаматтық процесік кодексінің 149 бабының 5 тармағына сәйкес, жеке кәсіпкер «Азатов Е» бойынша келісім шартта көрсетілген мекен жайға, дауды сотқа дейін реттеу тәртібінің сақтау мақсатымен талап хат жолданған болатын, аталған талап хат да жауапсыз қалды.

2022 жылдың 02 тамызында Қоғам, Жеке кәсіпкерден сот арқылы уақытылы төленбеген қаражатты және шартта көзделген айыппұлды өндіру мақсатымен, Маңғыстау облысының мамандандырылған ауданаралық экономикалық сотына 12 803 000 теңгені және келісім шарттың 6.3 тармақшасында көрсетілген айыппұл мөлшері 2 280 300 теңгені өндіру бойынша талап арыз жолданды.

2022 жылғы 3-ші қарашадағы Маңғыстау облысының мамандандырылған ауданаралық экономикалық сотының шешімімен, талап арыз қанағаттандырылды.

Алайда, 24.01.2023 жылғы Маңғыстау облыстық азаматтық істер жүргізу туралы апелляциялық сот алқасының шешімімен Маңғыстау облысының

мамандандырылған ауданаралық экономикалық сотының 03 қараша 2022 жылғы шешімі бұзылды.

Осылайша, мемлекеттік бюджетке түсуге тиісті қаражаттың қайтарылмау тәуекелінің бұл жерде де артуы басым болып отыр. Демек, жауапты тұлғалардың әрекетсіздігі, бақылаудың жоқтығы, лауазымдық нұсқамаларын тиісті дәрежеде орындамауы салдарынан туындап отыр.

- Жобаларды басқару департаментінің басшылығы мен жауапты қызметкерлерінің лауазымдық міндеттеріне немқұрайлы қарап, заңбұзушылық әрекеттерінің бірі, ол: 09.02.2023 жылы азамат Е. Тулеповтың, Қоғам мен «Строй-Защита» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі (бұдан әрі - Серіктестік) арасындағы: 1. 31.12.2020 ж., №08/1512020-СПК; 2. 18.01.2021 ж., №08/14/01-2021-СПК; 3. 23.02.2021 ж., №08/42-1/02-2021-СПК санды, келісім-шарттарын жасақтау барысында орын алған заңбұзушылықтармен келіспейтіні туралы арызы. Бұл мәселені тексеру барысында, аз. Е. Тулеповтың көрсетілген келісім-шарттарға еш қатынасы жоқ екені дәлелденіп, оның туысқаны болып келетін азаматша Анар Баулыбаевамен, аз. Е. Тулеповтың құжатын заңсыз пайдаланып, оның атынан рұқсатсыз қол қойып, құжаттарды рәсімдегенін, аз. А. Баулыбаеваның өзінің арызындағы мазмұнынан дәлелденді.

Соңғы жағдай бойынша, қызметтік тексерулер жүргізіліп, нәтижесі бойынша, жауапты тұлғалар қатаң тәртіптік жазаға тартылып, кейін олармен (А. Жарылғапов, Л. Тұрақбаева) өз еріктерімен келісім-шарттар бұзылды.

Сонымен бірге, Департаментпен көптеген бұзушылықтарға жол беру салдарынан, Қоғам мен соттар және арнайы құқықтық органдар арасында, келісім шарт талаптарын бұзу, қаражатты қайтару бойынша, Заң қызметімен қазіргі таңда жүргізіліп келе жатырған кінә-талап қою жұмыстары негіз болуда.

Ұсынымдар:

- Кәсіпкерлік субъектілерімен шарт жасау алдында, жеке деректерін мұқият тексеру;
- Заң қызметімен бірігіп, келісім-шарттардың заңдылығын тексеру;
- Жеке кәсіпкердің жеке басын куаландыратын құжаттамасымен салыстырмалы тексеру;
- Әрбір жоба бойынша, оның басталуынан толық аяқталуына дейін сүйемелдеуші қызметкерлерді және оны қадағалаушы жетекші орынбасарының жауаптылығын арттыру мақсатында, Басқарма төрағасының бұйрығымен бекіту;
- Кепілге қойылған мүлікті, комиссия құрамымен орналасқан жері бойынша тексеру, нәтижесі бойынша акт жасақтау және Кепілдік саясаты туралы ережені негізге алу;
- Әрбір келісім-шарт талаптарының бұзылу фактісі бойынша, сотқа дейінгі атқарылған іс-әрекеттерді жалғай отырып, Заң қызметіне қызметтік жазба ұсыну;
- Тұрақтандыру қорына сақталған азық-түліктің қоймада сақталу тәртібін жүйелендіріліп, үнемі қадағалансын;

- Біріккен жобалар бойынша келісім-шартта мониторинг жасау мен есептілікті ұсынуды міндеттеп, әр тоқсан сайын мониторинг жасау мен ұсынылған есептілікті мұқият тексеру.

5. Активтер мен инвестицияларды басқару департаментінің қызметі бойынша:

Жарғыға сәйкес, Қоғамның негізгі мақсаттары:

- инвестициялар мен инновацияларды тарут үшін қолайлы экономикалық орта қалыптастыру;
- инвестициялық жобаларды әзірлеуге және іске асыруға қатысу және т.б., болса, Ережеге сай, Департаменттің негізгі міндеттерінің бірі:
- инвестициялық жобаларды қарау және әзірлеу, олардың орындылығы мен тиімділігін бағалау;
- Қоғамның инвестициялық жобаларын қараудың бекітілген ішкі ережелеріне сәйкес жаңа инвестициялық жобалар бойынша стратегиялық әріптесті таңдау процесін ұйымдастыру
- инвестициялық жобалардың мониторингін жүргізу

Алайда, талдау барысында, 2021-2022 жылдары әр жылға 1(бір) жобадан ғана келіп, бұл бағыттағы жұмыстардың да мардымсыз ұйымдастырылғаны белгілі болды. Атап айтқанда:

1). 2021 жылы «Полимерлі қаптаманы (ыдысты), пластмасса бұйымдарын өндіру» жобасы. «Каспий ӘКК» АҚ Директорлар кеңесінің 2021 жылғы 15 сәуірдегі шешімімен «Достық Полимер Плюс» ЖШС-мен бірлесіп «Полимерлік қаптама өндірісі» жобасын іске асыру туралы уағдаластыққа қол жеткізілген.

Жоспарланған жұмыс орны – 32 болса, нақты жұмыс 10 адам;

Жобаның құны – 368,4 млн., теңгені құрап, оның ішінде: 17,7 % Қоғамның үлесі болса, Инвестордың үлесі 82,2 % құрайды.

Жобаның ағымдағы жағдайына тоқталсақ: 2022 жылы жалпы сомасы 25 млн. теңгені құрайтын 17,6 тонна өнім өндірілсе, 2023 жылдың қорытындысы бойынша, 95 тонна өнім алу жоспарлануда.

2). «Ақтау қаласы мен Маңғыстау облысының автобус паркін жаңарту» жобасы.

«Каспий» ӘКК» Директорлар кеңесінің 2021 жылғы 15 сәуірдегі шешімі негізінде «Ақтау қаласының және Маңғыстау облысы аудандарының автобус паркін жаңарту» жобасын «Жолаушы Ақтау» ЖШС және ЖК «Ахметнабиев Руслан Слямханович» бірлесіп іске асыру туралы шешім қабылданған.

Жобаның іске асыру мерзімі : 2022-2029 ж.ж., аралығы;

Жобаның құны: 1 444,4 млн., теңге, оның ішінде: 288,9 млн., теңге қаржы лизинг шарты бойынша 20% мөлшерінде бастапқы жарна, оның: 166,4 млн., теңге – жергілікті бюджеттен бөлінген болса, 122,5 млн., теңге – «Жолаушы Ақтау» ЖШС және ЖК «Ахметнабиев Руслан Слямханович» жобаға қатысушылардың жеке қаражаты есебінен қаржыландырылды.

Жобаның ағымдағы жағдайы: 2022 жылғы 1 шілдеде Ақтау қаласындағы №2 бағыты бойынша 12 автобус, 2022 жылғы 25 қазаннан бастап 16 автобус пайдалануға берілген.

Ұсынымдар:

- Әрбір жоба бойынша, оның басталуынан толық аяқталуына дейін сүйемелдеуші қызметкерлерді және оны қадағалаушы жетекші орынбасарының жауаптылығын арттыру мақсатында, Басқарма төрағасының бұйрығымен бекіту;
- Қоғамның Жарғысындағы негізгі талаптарының орындалуын қамтамасыз ету мақсатында жауапты тұлғалардың жауапкершілігін арттырып, бұл бағыт бойынша жұмыстану

6. Құжаттама жасақтау тәртібі бойынша:

Талдау барысында және осыған дейін жүргізілген қызметтік тексерулер мен іс жүргізу барысында анықталғандай, Қоғам қызметкерлімен құжаттамаларды жасақтау, толтыру, тіркеу кезінде, құжаттама рәсімдеу тәртібінің тиісті дәрежеде жүргізілмейтіні, сонымен қатар орындаушылық тәртібін бақылауға алу мақсатында,

Ұсыным:

Басқарманың 15.05.2020 жылы №8 шешімімен бекітілген, Қоғамның құжаттама жасау, құжаттаманы басқару Нұсқаулығына сәйкес, орын алған олқылықтарды жою, алдын алу мақсатында кеңсе қызметкерінің лауазымын қайта енгізу немесе мінедетін атқарушыға жүктеу қажет.

7. Қоғаммен байланыс, әлеуметтік желі жүргізу және Қоғамның ресми сайты жүргізу ұйымдастыру мен ақпараттық құралдармен жұмысы бойынша,

Ұсынымдар:

- Жалпы ашықтықты қамтамсыз ету мақсатында, Қоғамның ресми сайтының жұмысын қалыпна келтіріп, үнемі хабарландырулар, жаңалықтар мен өзгерістерді уақытында енгізу және қадағалау;
- Басқарма төрағасына әр тоқсан сайын, атқарылған және ұйымдастырылған іс-шаралар туралы есеп беру.

2 - БӨЛІМ. Қолданыстағы ішкі нормативтік-құқықтық актілері

Қоғам қызметін реттейтін ішкі нормативтік-құқықтық актілер мен құжаттамаларды ішінара талдау барысында сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін тудыратын дискрециялық өкілеттіктер анықталған жоқ, дегенмен анықталған жетіспеушіктер 1-ші бөлімнің ұсынымдарында көрсетілді.

Ұсыным:

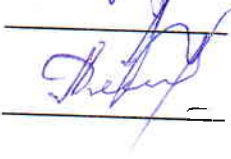
- Ұлттық компания күйінен, 2018 жылдың 14 тамызынан бастап, «Каспий» Әлеуметтік-кәсіпкерлік корпорациясы» акционерлік қоғамы болып, қайта тіркелуіне байланысты және Қоғамның ішкі қызметін реттейтін құжаттамаларды Қазақстан Республикасының Заңнамаларына сәйкестендіру мақсатында, бірқатар құжаттарға сәйкесінше өзгерістер енгізу.

Жоғарыдағының негізінде, Қоғам қызметінде жемқорлық тәуекелдерін болдырмау немесе азайту мақсатында, Департаменттер мен қызмет басшыларына, жетекші орынбасарларымен келісе отырып, ұсынылады:

- нағыз анықтамаға қол қойылған күннен бастап, **10 жұмыс күні ішінде** енгізілген ұсынымдардың орындалуы бойынша, жоспар құрып, бекітіп, уәкілетті қызметкерге (комплаенс офицер) ұсынуға;
- жұмыс тобына **6 ай мерзімі** ішінде талдау нәтижесін мониторингілеуге, орындалуына баға беруге және қадағалауға.
- уәкілетті қызметкер (комплаенс офицер) жалпылама жинақтауға.

Жұмыс тобы:

 Ж.Е. Басаров;
 М.Ж. Байденова; А.М. Аманчаев;
 Ө.К. Кетебай; М.А. Алхамов